

NARODNA

Letnik III
Štev. 4Uredništvo in upravnništvo Ptuj, Panonska ulica 5.
Rokopisi se ne vračajo.
Letna predplačnina znaša Din 28%. Ček. račun 16.089

PTUJ, 30. januarja 1932

Cena oglasom: Po ceniku odn. po dogovoru.
Cena malim oglasom: Vsaka beseda Din 1.— in —50.
Večkratne objave po dogovoru.

Premišluj ta teden
globokost in resničnost sle-
dečih rekov, citatov in gesel:
„Kdor zaničuje se sam, podlaga
je tujčevi peti.“
„Sloga jači, nesloga tlači.“
„Odprti srce, odprti roke, otiraj
bralovske solze!“
„Ni vse zlato, kar se sveti!“
„Svoji k svojim!“
„Kmet je stebel države.“
„Vera v Boga in narodna slova!“

Austrija in
Adolf Hitler.

Gospodarsko stanje avstrijske
republike. Pasivnost. Sosedne
države. Trdoglavost nemških
nacionalistov. Adolf Hitler.

(Iz razgovora z uglednim avstrijskim
politikom.)

„Von der Dummheit bis
zur Lächerlichkeit ist nur
ein Schritt, der weitere
Schritt führt zum — Verbrechen.“
(Od neumnosti do smešnosti
je samo en korak; nadaljni
korak vodi k — zločinu...)

Glavne misli našega izvestite-
lja o gornem vprašanju. —

S tem markantnim, značilnim uvod-
dom se je začel razgovor o osebi, po-
kretu in stremiljenju vrtoglavega Adolfa
Hitlerja, s katerega političnim udejstvo-
vanjem se bavi časopisje cele Evrope.

Dotaknila sva se najprej vprašanja
o gospodarskem položaju Avstrije in
sva se nehote zapletla v operetno poli-
tiko Hackenkreuzlerjev, Heimwehra —
in tako prišla mimo Pfrimerja do —
Adolfa Hitlerja. —

Ze v uvodniku zadnje številke smo
obravnavali gospodarski položaj Avstri-
je prav podrobno, takorekoč iz prvih
ust državljana avstrijske republike, danes
pa izpolnimo predmetna izvajanja
v sledečem:

Od tedna do tedna se slabša gospo-
darski in finančni položaj sosednje Av-
strije, v katero je toliko naših nacional-
nih slepcev zaljubljeno. Previdni politiki
so še-le sedaj dognali, da izvira vsa
avstrijska gospodarska kriza iz meseca
maja lanskega leta, ko se je začelo reše-
vanje falirane banke „Kreditanstalt“, ker
so sprevideli, da industrijska podjetja,
katerim je ta zavod dajal na slepo neo-
mejene kredite niso v stanju, zadosti-
ti svojim obveznostim glede vrnitve ka-
pitala in plačevanja obresti. Ta polom
pomeni paralizo (razkroj) največjega de-
la gospodarske aktivnosti avstrijske re-
publike.

Tudi zunanja trgovina (izvoz) je ta-
ko zelo padla, da so težke skrbi — upra-
vičene.

Prvih 11 mesecev po polomu „kre-
ditanstalta“ je padel izvoz na 950 mi-
ljonov šilingov. Vrednost raznih indu-
strijskih podjetij je padla od 1. 1926
pa do danes za več kot 54 odstotkov, a
aktivnost bank za 45 odstotkov... Sta-
tistika beleži skoro vsaki mesec okrog
300 slučajev konkurza in bankerota med
industrijskimi in trgovskimi podjetji.

Razumni politiki se zelo trudijo,
da bi do egli čimveč ugodnih pogodb
s sosednjimi državami, a vse je „ein
Schlag ins Wasser“, ker je zunanja tr-
govina obupno pasivna. Težko je najti
izhoda, ker vrtoglava politika ze-
lenih kričalcev podira vse ono, kar
modrost izkušenih politikov s trudom
vstvarja. Nemala je briga za stabiliza-

Znamenitosti doma in
po svetu.Beda naših
izseljencev.

Zaradi nezaposlenosti trpe tudi na-
ši izseljenci v Nemčiji in Franciji, ki jih
je okoli 60.000. Z isto usodo se bore iz-
seljenci v Ameriki, vzlasti v južni Ameri-
ki. Nešteto prošelj prihaja na konzulate
za povratek domov. Nezaposlenost je
huda doma, še hujša je v tujini. Kako
silno potrebna bi bila preskrba neza-
poslenih!

V letu 1931 se je izselilo v Rusijo
okoli 1200 Avstrijcev. Iz Rusije se je pa
vrnilo le manjše število Avstrijcev. De-
lovne pogodbe za tujce pa niso prav
ugodne. Nekoliko bolje so plačani kva-
lificirani delavci.

Koliko je ruskih emigrantov po svetu.

EN MILIJON RUSKIH emigran-
tov je razkropljenih po raznih deželah
izven Rusije. Od teh jih je v Zedinjen-
ih državah ameriških 30.000 (skoraj
polovica v New Yorku), 60.000 v Nem-
čiji, 8000 v Belgiji, 3000 v Angliji,
70.000 v Rumuniji, 8000 na Finskem.
V Carigradu 1500, v severni Kitajski
in v Mandžuriji 90.000, v Poljski, Ju-

cijo — šilinga. Ta pa je mogoča le, a-
ko zadobijo posojilodalci zopet zaupa-
nje v — Avstrijo, ki mora plačati letno
300 milijonov šilingov obresti in za a-
mortizacijo dolgov, dočim sama „Kre-
ditanstalt“ visi letno na obrestih s
svoto 80 milijonov šilingov. — Na ne-
srečo njene sosedne države niso v do-
sti boljšem položaju. Življenjsko vpra-
šanje nujne važnosti je: Zbližanje v
gospodarski smeri z drugimi državami.
A velikonemški tisk, operetno razpo-
ložena „Heimwehr“, vstoglava politika
Adolfa Hitlerja in njegovega avstrij-
skega štaba, ki je fundiran z Mussoli-
njevimi lirami — nočejo slišati o ka-
kem gospodarskem zbližanju — in jim
je ta ideja žalibog tako zoperna kakor
biku — rdeča plahta...

To mišljenje je vteleseno v — Adol-
fu Hitlerju, ki se je v svoji domišljavosti
predstavil v 2 brošuricah „Mein Kampf“
— svetu. Človek, ki še živi in je razme-
roma mlad, pa piše že svoj življenje-
pis — je pač vreden svojega — groša!
— Kakor Adolf Hitler sam, tako nes-
miselna, brez elementarne inteligence,
pravega smotra in dolgočasna je tudi
njegova teorija, dolg niz premletih boj-
nih fraz, ki se deloma pobijajo in ni-
majo logičnih zaključkov. Hitler ni ni-
kak pisatelj, pač pa rutiniran goflač
(Maulreisser), ki je zaljubljen v sebe in
svojo — neumnost. Pri vsem tem je
pretkan špekulant, skrajno hudoben,
megalomanski, častihlepen, maščevalen

goslaviji, Čehoslovaški in v baltičkih
deželah skupaj 200.000, v Franciji pa
nič manj ko 400.000. Večinoma so to
intelektualci. 35.000 jih je še vojaško
organiziranih v vojaški zvezi.

100 VODITELJEV KONGRESNE
STRANKE

je bilo v Indiji že aretiranih. 500 in-
dijskih društev in organizacij je po raz-
nih krajih Indije razpuščenih. Oblasti
so zaplenile 3750 funtov šterlingov, ki
so bili naloženi v neki banki na račun
kongresne stranke.

KITAJSKA SE JE VDALA!

Vrenje na Daljnem Vshodu je za-
dobil novo obliko. Novi gospodar Ki-
tajske Čankajšek je izrazil željo, da bi
se pogodil z Japonsko. Do kapitulaci-
cije je prišlo zgolj radi tega, ker niso
smeli Amerikanci pomagati Kitajcem,
daši so že čakali z vojnim brodovjem
v lukah Havajskega otočja. V Nankingu
vlada popolno brezvladje. Položaj v Ki-
ni je brezupen, ker se hočejo Japonci
polastiti tudi severne Mandžurije. V pri-
zadetih pokrajinah se je prebivalstva
polastila vojna panika, ker je jasno, da
hoče Japonska na vsak način temeljit
obračun z orožjem.

in surov. Socijalni demokratje, ki so ga
do dobra razkrinkali, so dokazali nje-
govo denarno zvezo z — Mussolinijem
in (O, heiliges Land Tirol!...) druge
umazanije materijelnega značaja. Reš
govori na polna usta in fanatično o
„Deutschland, Deutschland über Alles“,
četudi sovraži ravnotako fanatično mno-
go uglednih Nemcev. Zna sicer organi-
zirati, a ker ima prepovršno politično
izobrazbo, ga stari „tigrji“ hitro denejo
v žep, a Adolf odgovarja z ordinarnimi
— psovkami.

V najtežjem času je prevzel vlogo
zdravnika obupano bolne Germanije,
kateri daje injekcije v obliki upornih
gesel proti svetim sklepom zgodovin-
skih pogodb. (Kaj bi rekli mi radi Ko-
roške, Primorja itd.?) —

Hitler je Avsrijec, a služil je v nem-
ški vojski kot narednik-prostovoljec. Če-
tudi sedaj modruje v 2. zvezku brošure
„Mein Kampf“, da je videl propad Av-
strije v naprej, snubi avstrijske zelenaše
za svoje prozorne načrte. — Srčno so-
vražstvo Hitlerja je naperjeno na Fran-
cijo Rusijo in — Zide, dočim je Mus-
solinija po prevzemu 1 milijona lir čr-
tal iz svoje črne knjige in bo tudi dru-
ge, ako mu dajo — kak „bakšiš“. Ne-
smrtno pa se huduje na razumnštvo in
to v jezi, ker sam ni prišel dalje — kot
do vrat meščanske šole. —

Tak je Adolf Hitler, apostol nove
Germanije, ljubljene mnogih ki so u-
darjeni s slepoto.

K. Zmuderl, Maribor.

Še o vzrokih težav v našem gospodarstvu.

Geslo: „Napuh je zasnubil
Sebičnost. Iz tega grešnega
razmerja se je rodil nezakon-
ski otrok, imenovan — Kriza“.
R. B.

Ze večkrat sem naglasil, da je glav-
ni nositelj krivde sedanjega neznosnega
gospodarskega stanja krivično urejeni
družabni red! Po domače rečeno: Do-
puščeno je gotovim ljudem, da žive u-
dobno na račun ostalih brez zakonite
ovire. Ta pojav sicer ni morda od včeraj
ali od prevrata sem, ampak je tako že
od vsega početka sveta bilo in bo tudi
ostalo tako dolgo, dokler bo živel člo-
veški rod. Toda, v glavnem gre tukaj za
striktno vprašanje: Ali je tu mogoč tudi
kakšen „regulator“ ali ne? Po moji
sodbi je tak regulator mogoč v vseh
parlamentarnih državah, seveda le te-
daj, če imajo izkoriščani stanovni pri-
merno število svojih zastopnikov (po-
slancev, ministrov itd.). Seveda, na pod-
lagi volitev, kojim predpoda je snub-
ljenje ženinov in nevest, ko namreč sta-
riši teh često povdarjajo najresničnejši
pregovor: „Kakor si boš postlal, tako
boš tud' ležal!“ —

Isto velja zlasti za trpeče sloje ob-
rtiliki vsakokratnih volitev; vdarjeni
trpin pač ne zna dovolj tehtno presoditi
lepih obljub, temveč naseda vabam, ob-
ljubam, trenutnim mamljivostim. Ko
pa se zave svoje budalosti in zasleple-
nosti, v kar so ga sugerirali, se jezi,
tarna in zmerja vse povprek, seveda do
prihodnjega volilnega — „opija“! Naš
človek je kakor s slamo kurjena železna
peč, ki se hitro bobneče vžge, ne da pa
trajne toplote. —

Trpin je običajno veren (lahkove-
ren), pošten, nič slabega sluteč ele-
ment, v času razočaranja pa črnogledi
pesimist. In med te spada tudi naš de-
želan, kmet, delavec in vsi njegovi pod-
rejeni. Toda, če gospodar pošlje hlapca,
da mu pripelje robo iz mesta, mlinar,
viničarje itd., se bo o danem nalogu
šel osebno prepričati, če tudi se je vrnil
hlapec z vozom še tako pozno v noči.

Tako je treba delati tudi ob priliki,
ko se vrne njegov poslanec; da se pre-
priča o njegovem poslu v skupščini na
ta način, da se legitimira z zakonodaj-
nim zapisnikom, (ki ga dobi vsak posla-
nec, kako je zastopal interese svojih vo-
lilcev. Pri tem pa je zlasti gledati na o-
značbo pečata ali štamplije. Le pod ta-
kimi pogoji boš zvedel resnico, kajti
jaz sem bil osebna priča, kako je svoje-
časno nek poslanec tajil svoje napake ter
je bil pozneje na moj pritisk od druge-
ga nar. poslanca, na podlagi predlo-
žitve zakonitega zapisnika javno postavi-
ljen na — laž. —

Bodimo toraj že enkrat toliko pa-
metni, ter se o vsem prepričajmo na
lastne oči pa bo kmalu marsikaj v jav-
nem življenju drugače. Tudi bi se ne-
sililo toliko pokvarjene gospode v na-